

1 Sak 4.2 De nye lærerutdanningene og konsekvenser for skolene

2 **Sammendrag:**

3 Saken er innsendt fra Utdanningsforbundet Senja. De nye grunnskolelærerutdanningene er delt
4 inn i 1. – 7. trinn og 5. – 10. trinn, samt lektorutdanningen 8.-13. trinn. Videre gir utdanninga
5 undervisningskompetanse i få fag. Disse forholdene gir utfordringer, særlig for små skoler, når
6 timeplanen skal legges. Lærere kan bli satt til å undervise på trinn de ikke er kvalifisert for, eller i
7 fag de ikke er kvalifisert for å undervise i. Dette kan føre til spørsmål om hvorvidt lærerne skal
8 regnes som ukvalifiserte i deler av stillinga si. Det er viktig at Utdanningsforbundet deltar i
9 evaluering av den nye lærerutdanninga, og at man er i forkant når det gjelder problemstillinger
10 som kan bli aktuelle på grunn av innretninga i de nye lærerutdanningene.

11 **Fylkesstyrets innstilling til vedtak:**

12 Fylkesårsmøtet i Utdanningsforbundet Troms ber sentralstyret i Utdanningsforbundet gjøre ei
13 grundig utredning av konsekvensene de nye lærerutdanningene medfører. I utredninga må det
14 ses på både pedagogiske forhold og forhold knytta til lærernes tilsetting, kompetanse og lønn.

15 **Saksutredning:**

16 Fra 2017 er lærerutdanning femårig og gir mastergrad. Formålet med endringa var å styrke
17 undervisningsfagene og praksisopplæringa. Grunnskolelærer 1. – 7. trinn (GLU 1-7) gir
18 undervisningskompetanse i tre – fire fag. Grunnskolelærerutdanning 5. – 10. trinn (GLU 5-10) gir
19 undervisningskompetanse i to – tre fag. Lektorutdanninga 8. – 13. (Lektor 8-13) gir
20 undervisningskompetanse i to fag.

21 Det er positivt at lærerutdanningene har blitt femårig, og det er positivt at lærerne har god
22 kompetanse i undervisningsfagene sine. Men skolene tvinges til å ta hensyn til det
23 kompetanseforskriften sier om kompetanse for å bli tilsatt for undervisning på de ulike
24 hovedtrinnene i skolen, og det som kreves av kompetanse for å undervise i ulike fag på de ulike
25 hovedtrinnene. Utfordringene oppstår når skolene skal legge timeplaner der de skal ta hensyn til
26 både hvilke *trinn* lærerne er kvalifisert for å undervise på, og hvilke *fag* lærerne er kvalifisert til å
27 undervise i. Flere av utfordringene har med skolestørrelse å gjøre, og det er særlig små skoler
28 som rammes.

29

30 Følgende utfordringer har å gjøre med inndelinga i 1-7 og 5-10:

- 31 • På 1 – 10-skoler kan det være utfordrende å få timeplanen til å gå opp dersom lærere
32 bare kan brukes på henholdsvis 1. – 7. eller 5. – 10. trinn. På 1 – 10-skoler må lærerne
33 ofte undervise både på småtrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet for å få timeplanen
34 til å gå opp. Med de nye lærerutdanningene er lærerne imidlertid bare kvalifisert for å
35 undervise *enten* på 1. -7. trinn, *eller* 5. – 10. trinn.

- 36 • På barneskoler kan det være utfordrende å få timeplanen til å gå opp dersom man har
- 37 lærere med GLU 5-10-utdanning. Disse lærerne har bare kompetanse til å undervise på 5.
- 38 – 7. trinn, noe som kan gjøre det vanskelig å fylle stillingene deres.

39 Følgende utfordringer har å gjøre med antall undervisningsfag lærere med de nye
40 lærerutdanningene har:

- 41 • På barnetrinnet er det et krav at lærere har minst 30 stp. for å kunne undervise i norsk,
- 42 samisk, norsk tegnspråk, matematikk og engelsk. Andre fag har ikke minstekrav til
- 43 utdanning. Lærere med GLU 1-7 vil derfor kunne undervise i de fleste fag på barnetrinnet.
- 44 Lærer med GLU 5-10 vil også kunne undervise i mange fag på 5. – 7. trinn.
- 45 • På ungdomstrinnet kreves det imidlertid minst 60 stp. i fagene norsk, samisk, norsk
- 46 tegnspråk, matematikk og engelsk. I andre fag (unntatt valgfag, utdanningsvalg og
- 47 arbeidslivfag) kreves det minst 30 stp. Når lærere med GLU 5-10 har
- 48 undervisningskompetanse i to eller tre fag, og lærere med lektor 8-10 bare har
- 49 undervisningskompetanse i to fag, blir det svært vanskelig å få timeplanen til å gå opp.
- 50 Hva gjør skolen da? Lar man lærere undervise i fag de ikke har undervisningskompetanse
- 51 i? Eller tilsetter man lærere i mindre enn 100% stilling? Vanskene med å legge timeplanen
- 52 kan også gi pedagogiske konsekvenser. Kontaktlærere bør undervise i flere fag i sin klasse.
- 53 Men de nye lærerutdanningene gir bare lærerne undervisningskompetanse i to eller tre
- 54 fag. Her må pedagogiske hensyn vike dersom rektor skal følge kompetanseforskriften.
- 55 • En annen konsekvens kan være at små fag som ikke er obligatoriske, kan forsvinne. Dette
- 56 gjelder f.eks. fremmedspråkene på ungdomsskolen, som har få timer i uka. Skolene vil
- 57 kanskje føle seg tvunget til å prioritere lærere som har kompetanse i obligatoriske fag, og
- 58 kan derfor komme til å velge bort lærere med kompetanse i tysk, spansk o.l.

59 Disse utfordringene vil vokse etter hvert som flere av lærerne i grunnskolen har de nye
60 lærerutdanningene. Det er viktig at Utdanningsforbundet er i forkant av debatten knyttet til
61 utfordringene de nye lærerutdanningene gir skolen. Utdanningsforbundet må gjøre et grundig
62 forarbeid for å kunne gi tilbakemelding ved evaluering av lærerutdanningene. Her må det komme
63 fram at de nye lærerutdanningene gir utfordringer for skolene i Norge, selv om graden av
64 utfordringer sannsynligvis vil variere avhengig av skolenes størrelse og geografiske beliggenhet.
65 Som fagforening må Utdanningsforbundet ta standpunkt til hvordan vi forholder oss når lærere
66 ikke får full stilling i skolen, eller når lærere blir regna som ukvalifisert i deler av stillinga si.